

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA, AT ITS HEAD OFFICE AND PLACE OF BUSINESS, AT THE CORNER OF RITCHIE AND MCGREGOR STREETS IN THE CITY OF WINNIPEG, MANITOBA.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 466

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень: вівторок, четвер і субота.

Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, закорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українській Робітничій Домі, на розі вулиць Річарда і Мек'Грегора, у Вінніпегу, Манітоба.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Fritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

В ОБОРОНІ РЕВОЛЮЦІОНЕРА.

Австрійська влада арештувала у Відні провідника угорських комуністів, бушного голову Угорської Соціалістичної Радянської Республіки, т. Бея Куна. Ще не всі у Відні знали про арештування Бея Куна, а вже так угорських робітників Горти і його уряд зажадали від австрійського уряду видачі Бея Куна.

Уряд Австрії передав справу судові і як суд скаже, так буде зроблено. Так заявляє прем'єр Австрії Зайпел. Що-ж скаже суд? Ми знаємо, що може сказати буржуазний суд. І коли Бея Куна видадуть Горті в руки, то його чекає там страшна смерть з рук ката.

Існують буржуазні міжнародні закони, на основі яких демократія не видає політичних противників другому уряду. Але ці закони тепер писані вилами по воді. Уряд Злучених Держав тисне на італійський фашистський уряд робітника Азаріо, якого фашисти десь замордували ще поки довели з Панами до Італії, іншими словами, вимагає видання його Горті.

Як тільки арештовано Бея Куна у Відні й уряд Горті зажадав його голови, буржуазна преса в Європі як скажена накинута на Бея Куна. "Тан" орган Пуанкаре, французького диктатора, орган паризької біржі, вимагає від Австрії найсуворішої карі над Бея Куном, іншими словами, вимагає видання його Горті. Бульварна французька преса за гроші біржових спекулянтів описує Бея Куна, як "розбійника", "ката" і настоює, щоб Австрія видала його Горті.

Тех саме пише в органі швейцарського уряду, "Журналь де Женев", бушній директор комітету Червоного Хреста д-р фон Лодичевський. Цей лицемірний християнин підмовляє австрійський уряд, щоб видав Бея Куна на катування жандармам Горті.

Вся європейська реакція в один голос кричить "роспни, роспни його". Вона цим хоче помститися над працюючими Радянського Союзу, вона хоче цим зміцнити свої плани про інтервенцію у справі С.Р.С.Р. й кинути визов міжнародному робітництву.

Кати, домагаючись смерті Бея Куна, не ховаються з тим, що їхні стріли ненависти спрямовані через Бея Куна проти цілого всесвітнього революційного пролетаріату. Бея Кунові закидають, що його приїзд до Австрії мав на меті викликати соціальну революцію не лише на Угорщині, але й в цілій Європі. Ще не відбулося слідство над Бея Куном, а реакційна преса вже опублікувала "документи", неначе-б то захоплені в Бея Куна, які "доказують", що справа малася так, а не інакше.

Це такі самі "документи", як і "лист Зіновєва". Це є фальшивки провокаторів, які хочуть не тільки замордувати Бея Куна, але ще й доказати, що він був виконавцем волі Москви й за її гроші "приїхав в Європу робити революцію".

Що-ж зробить австрійський прем'єр? Австрійський прем'єр зробить те, що йому накажуть зробити Пуанкаре та лорд Біркенгед, який недавно відвідав Німеччину для зміцнення капіталістичного фронту проти Радянського Союзу. Не Горті буде слухати Зайпеля, але отих опікунів своєї опереткової держави, по суті кодронії англійського капіталу — Австрії.

Слово тепер за всесвітнім пролетаріатом. Капіталістичний кат протягнув свою кроваву руку за життям Бея Куна. Голос протесту міжнародного робітництва повинен цю руку відбити. Бея Куна треба вирвати з кігтів смерті!

БІЛИЙ ТЕРОР У ФІНЛЯНДІЇ.

Парламентарна фракція соціалістів і бідних селян Фінляндії звернулася до робітництва Злучених Держав, Англії, Німеччини, Австрії, Франції, Швеції, Норвегії, Данії і С.Р.С.Р. з декларацією, в якій оповідає про страхіття білого терору в цій країні та просить стати в обороні недавно арештованих членів парламентарної соціалістичної фракції, секретаря фінляндських трейд-юнів, багатьох редакторів робітничих газет і видатніших провідників робітничого руху взагалі.

"Революційний пролетаріат Фінляндії — говорить в декларації — за останніх десять літ пережив тяжкі муки. Десять літ тому назад буржуазія замордувала тисячі робітників. Після гоморганської війни буржуазія замкнула в тюрми й табори три процент всего населения Фінляндії. Понад 15,000 робітників мучили вона голодом і катуванням в цих тюрмах. Ще й зараз є у Фінляндії тисячі сиріт, що їх родичів замордували білогвардійці в тюрмі, або замучили повільною голодовою смертю".

Білий терор знову наносить великі удари фінляндському пролетаріатові. Недавно відбулися по цілій країні триси в робітничих діячів й масові їх арештування. Арештовано всіх видатних діячів робітничого й селянського руху, кинено за ґрати соціалістичних послів, редакторів і трейд-юнів діячів. Цей терор підготувала буржуазна преса через довгий час своїм трощенням робітництва і в нему їй допомагали соціаль-демократи, ці вірні наймити буржуазії в цілому світі.

Союз соціал-демократів з білогвардійськими жандармами, спільне трощення проти прогресивного робітництва й його організації, викликали велике обурення працюючих Фінляндії. Однак самим обуренням арештованих з тюрми не звільнило. Тому працюючі Фінляндії, через своїх парламентарних представників, звертаються до пролетаріату цілого світа, щоб він запротестував проти терору фінляндської буржуазії й домагався звільнення арештованих робітничих провідників.

Секретаріат Канадської Робітничої Оборончої Ліги розіслав всім секретарям цієї організації на місцях об'їзника з двома резолюціями протесту: проти видачі австрійською владою Горті Бея Куна й проти арештування робітничо-селянських провідників у Фінляндії. В об'їзнику сказано, що з цими резолюціями треба зробити. Українське робітництво й фармерство Канади, його організована частина в першу чергу — повинні ці резолюції дружно підтримати.

ЖЕРТВИ ШЛЯХЕТСЬКОГО ТЕРОРУ.

Польська шляхта, її суди, дефензива також стало тримають крок з міжнародним фашизмом, а часто стараються навіть бути наперед. У Відні через довгий час відбулася судово-комедія над сотнями членів Білоруської Громади, над її ексекуючою та над бушними послами польського союму. Їх обвинувачувано в "державній зраді". Ціле обвинувачення збудовано на провокації й шпionажі. На суді обвинуваченням ніякої провини не доказано. Хіба те, що ці передові сини білоруського селянства бажали добра для свого поневоленого народу, організували його, просвічали й провадили на шлях визвольної боротьби.

В тім вся їх провинна. Бажати добра своєму народові, боротися за визвіл його з соціального й національного гнету — це злочин, це державна зрада в очах буржуазії і її законів. Польсько-шляхетський суд у Відні засудив чотирох бушних білоруських послів польського союму (в телеграмі чомусь називається їх Українцями) на 12 літ тюрми й каторжної праці кожного. Членів комітету Білоруської Громади засуджено на 8 літ кожного. Найменша кара, що її дістали в тому суді члени Білоруської Громади — три роки. Скільки осіб засуджено — в телеграмі не згадується, зате говориться, що 450 членів цієї Громади сидять ще в тюрмах, очікуючи суду.

У Львові недавно закінчився процес над українськими гімназистами, які впрост із шкільної лави попали на судову лаву також за "державну зраду". Не дивлячись на те, що й їм ніякої провини не доказано, кількох неповнолітніх хлопців засуджено на в'язницю від 5 до 10 місяців.

Так щодня, що години буржуазія в цілому світі пакує в тюрми, гонить на засланні, на смерть кращих синів трудового народу за те, що він виступає до боротьби за свої права. Всюди по цілому світі буржуазія однакова. Брешуть ті, що кажуть, їй то у "власній самостійній" буржуазній державі робітництво легше живе, як під "чужою" буржуазією. Для працюючих кожна буржуазія чужа. Фашист Італієць так само скопив Італію комуніста за горло, як дефензивник П'лсудського скопив за горло українського чи білоруського робітника й селянина. І цю руку ката працюючі повинні спільно відбивати всюди.

ТАМ, ДЕ БУШУВАЛА ПОВІНЬ.

Село Устеріна, повіт Косів; один з багатьох будинків, знищених водою й запалених деревом та камінням, стоїть отак розвалений і пил. Тут Червоною так бушувала, що порожндові будинки й на високих місцях, а все, що було в долині — пішло з водою. (Фотографія т. І. Навізіського.)

Розлив річки Рибниці за Косовом в часі повені 1927 року. Нормально річка в цьому місці широка лише 10 кроків.

Гурт селян села Кивисоуду, повіт Доліна, перед розподілом допомоги. (Фотографія т. І. Навізіського.)

Образки з сіл і містечок в Галичині, де бушувала повінь, показують нам, яку величезну руйну спричинила вода українським селянам і населенню взагалі. Свідками цієї руйни стоять і до нині зруйновані господарства, занесені камінням, хабузям та намулом поля й городи.

В наслідок тої руйни населення потерпілих місцевостей немає зараз чим засіяти та засадити своїх піль, городів. Польська влада сама про це не дбає й з Радянської України збіжить не пускає. Бо її політика — це політика нищення українського бідняцького населення.

В той час, як польська шляхта нищить українське працююче населення, українські пани й підпани справляють рави з польськими воеводами та бють поклони перед паном П'лсудським.

ЧИ МІСТИТИ БІЗНЕСОВІ ОГолоШЕННЯ В "УКР. РОБ. ВІСТЯХ"?

Даємо це під увагу нашим організаціям, читачам і робкорам.

На останніх з'їздах наших організацій, як також на зборах шерівців Робітничо-Фармерського Видавничого Товариства поставлено було справу помішування в наші преси бізнесових оголошень.

Справу цю обговорювано з чисто бізнесового боку. Всі делегати висловлювалися в тому дусі, що варто брати оголошення й тим мати хоч одне джерело доходів, що не дало-б безпосередньо на передових свідомих читачів нашої преси та на наші організації. Прихильники помішування бізнесових оголошень виходили з того założення, що пресові кампанії два рази на рік по місяцеві лгяють тягарем на організації, отже коли-б можна через помішування добре платні оголошень звести пресові кампанії до одного місяця на рік, то це було-б дуже добре.

Сторонники помішування оголошень вимагали лише, що коли брати оголошення, то брати по встановленій-твердій ціні й брати оголошення від поважніших фірм, унікаючи оголошення "бальзамів св. Михайла", горючих напиків і ин., що їм не місце в робітничо-фармерській пресі.

Інші делегати знову висловлювали сумніви, чи припинення оголошень не пошкодить нашої преси з морального боку, а головню чи такі оголошення принесуть на рік хоч таку допомогу, як, скажемо, кампанія в місяці травні. Коли ні, то краще з ними й не звязуватися.

В решті решт, як це часто буває в таких випадках, де відповідалність зявляють із здорової г'лови на слабшу — з'їзди передали цю справу в руки Ради Директорів Видавничого Товариства, даючи їй повне право брати оголошення, якщо вона уважатиме це доцільним.

Зате-ж всі делегати були одностійно тої думки, що в "Укр. Роб. Вістях" забагато віддається місця усяким не тільки організаційним поквітванням, але односельчанським та просто індивідуальним. Дается багато місця на подяки й різні відділові оголошення. Майже всі одностійно були за тим, що такі привілії треба значно скоротити, а на томісць, коли можна, містити

такі оголошення, що приносять доволі газеті матеріальну підтримку.

Та дискусія тяглася головню доволі "Укр. Роб. Вістей", бо "Фармерське Життя", як відомо, оголошення приймає, хоч коли-б рішено приймати оголошення, то бралось на увагу й "Робітництво".

Що-ж зробила в цему напрямі Видавнича Рада? Вона позбирала деякі відомості щодо оголошень, навязала деякі звязки з агенціями, тощо, однак справу остаточного вирішення прийняття оголошень відклала до червня. Так оце-ж вже й червень. Справа прийняття оголошень прийде на порядок дня засідання Видавничої Ради. Але питання, як його попередньо розглядалось, стоїть так: брак місця в газеті, а побільшити газету при теперішній машині, на якій "Укр. Роб. Вісті" друкуються, просто не можливо. Коли-ж брати оголошення, то згори треба уважати, що на них відійде половина, скажемо, четвертої сторони.

Отже коли приймати оголошення, то треба скоротити інший матеріал. Який-же матеріал скоротити? З'їзди були тої думки, щоб скоротити різні поквітвання, подяки, а оголошення про збори, концерти, представлення і т. ин. наших організацій подавати стисло малим друком лише в хроніці (безплатні), хіба деякі організації згодяться також платити за більші оголошення.

Розбираючи цю справу зі всіх боків, ми є тої думки, що все-ж таки цікаво почути в цій справі голос наших організацій, читачів та дописувачів. Добре було-б, щоб всі, кому розвиток і забезпечення своєї преси лежить на серці, забрали в цій справі слово чи то на сторінках "У.Р.В.", чи просто листовно до Видавничої Ради.

Принципально ми не є противні мішенню оголошень, нас лише спинає теперішній розмір "Укр. Роб. Вістей". Коли-б наше видавництво набуло редакційну чи півредакційну пресу й можна було "У.Р.В." видавати на шість сторін, тоді можна без ніяких перешкод містити бізнесові оголошення.

Отже голос за вами, товариші читачі.

Адміністрація У.Р.В.

ПАН ДУРИСВІТ У МАНДРІВЦІ.

(Малій фейлетон.)

Знудився сталий "гуд-тайм" у Ворклес-Сіті панові Дурисвітові, начальному лідерові головного патріотичного товариства, і він вибрався на кілька-денний "гуд-тайм" у купеле-ву місцевість Рич-Перадайс.

Весело дикротів автомобіль по бітому шляху, опускаючи периферію міста і ще веселіше почувався пан Дурисвіт, як сперод його очей зникли малі передміські домики.

Між кольоніями Фармерс-Гел і Плейс оф Мізері дорога стала нерівна і пан Дурисвіт під самим Плейс оф Мізері заїхав в яму.

Виліз він із автомобіля і почав проклинати лівих фармерів, що через свою темноту не добачують, що треба направити дорогу, аби добрі люди не ломили собі автомобілі і карків.

— Що, містер, зморвилася ваша "кара" — почув він грубий голос фармера.

— От не смійтеся, а допоможіть витягнути.

— Ви певно скуповуєте по фармах худобу для різниці? — запитав фармер.

— Ні, я Дурисвіт, начальний лідер українського національного товариства...

— Пан Дурисвіт? Еге, чув, чув. Значить, ви провідник наших народних товариств. Наші фармери дуже втішались, що ви забажали відвідати наше товариство в Плейс оф Мізері. Від заснування товари-

ства ніхто з панів еще не був у нас...

— Власне, власне, — заїкався пан Дурисвіт — я теж, пане Дурисвіте, хочу відвідати своє... наше... ваше товариство. Приведіть коні, будь ласка...

— Не журіться, пане, все буде гаразд. Ви йдіть до тієї найбільшої хати, що на краю ліса, бо там саме й приміщується наша товариська "гала", а я тимчасом візьму коні і своїх синів та притягну там вашу "кару" і по дорозі скличу людей на мійгін.

Не минуло й пів години, як товариська хата заповнилася фармерами.

Пан вступав промову, якої ні люди, ні він сам не розумів. А потім один фармер запитав, чи можна поставити питання.

— Прошу говорити сміло, не бійтеся! Я з того не зроблю жадного ужитку і запевняю вас, що я не належу до тих, які можуть ображатися і підозрювати його пан Дурисвіт.

— Дивно мені, — почав підбадьорений фармер, — чому мимо всіх наших зусиль і матеріальних злимог, наші народні організації включують із головною, ледви живують і не виключене, що як так даліше піде, — то взагалі зникнуть.

Ту газету, яку ви нам посилаєте, ми читали кілька разів, а відтак і закинули, бо там немає нічого, що представляло би якусь користь для нас; та газета зовсім не просвічує нас

і не вказує шляху до кращого життя. А ми хочемо просвітити, хочемо такої газети, яка була би нашим учителем і порадиником, ми хочемо, щоб в ній писалося про те, як фармери й робітники в чужих країнах борються проти визиску і за краще життя та що треба й нам робити, щоб позбутися, тих, які пють нашу кров і жили з нас висотують. А ваша газета не пише про це. Чому це так?

— Та, бачите, у нас брак людей... тобто... у нас є багато їх, але всі перетяжені працею...

— А ви? — кликнув хтось із заду.

— Я один розсикаюся на всі сторони... На моїй голові і політика й церква й просвіта й преса і це і те і тамте і все. А чи можу я перенести те все на своїй одній голові?

— Радія, де-ж таки можливо, щоб одна голова те перенесла! — потакнули фармери.

— Бути національним політиком — продовжав пан Дурисвіт — це не те, що, приміром, більшовицьким. Йому на голові тільки одна кляса, кляса працюючих, а в національного це це й те, що не... коротко кажучи всі кляси. Більшовицький лідер дбає про-добро тільки працюючої кляси, тому він може й як слід і освідомити і просвітити й вказати шлях, кудюю йти, а ми мусимо дбати про всіх...

— Правда, правда! Дього й Соломон не потрапив би — загуділи.

— Для кожної кляси треба іншої програми, а це не аби яка штука так їх виробити, щоб і в довг був ситий і коза ціла.

— Прошу о голос — піднісся один фармер.

— Прошу дуже — попрохав дуже вразданий пан Дурисвіт. Йому бракувало вже аргументів і робилося гарячо.

— Я дістав був кілька газет, які дуже мені подобалися і прочитав їх людям на нашій "гали". Всі собі дуже вихваляли ті газети, бо там дуже багато інтересного пишеться про нас і за нас — тоб-то про працюючу клясу. Там найдеш і просвіту і політику і раду і порад і розраду; і все те нам ясне й зрозуміле.

— Так, так, дуже цікаві, розумні і зрозумілі газети — заговорили другі.

— Я радив би, щоб пан голова звернувся з проханням до видавців тих газет зайнятися нашими фармерськими товариствами і взяти їх під свою опіку. Тоді й ми мали би менше клопоту на голові, бо займалися-б самими вищими клясами та для їхнього добра видавали би ту газету, яку тепер нам висилає, а ми не хочемо її — і ми були би вдоволені читати свої клясові газети.

— Як звуться ті газети?

— "Фармерське Життя" і "Укр. Робітничі Вісті".

— Що?! — Пан Дурисвіт поблід, потім посинів, а вкінці позеленів. — Люде, це-ж більшовицькі газети!...

— Але-ж ви, пане голово, самі сказали перед хвилиною, що більшовицький політик дбає про добро тільки працюючої кляси, а це нам якраз на руку, бо ми належимо до працюючих.

— Не говоріть дурниці, пане! Що іншого націоналізм, а зовсім щось іншого більшовизм — лютівся пан Дурисвіт.

— Та може воно й так, — боронився фармер. — Але як той більшовизм є на користь працюючих, то чому би й нам не прийняти його програми?

— Прийняти, прийняти — загомоніли доволі.

— Але-ж панове... одну хвилину...

— Які там "панове"... Тут он куска хліба в хаті нема, а він — "панове".

— Як так, то я "гуд-бай" — сказав Дурисвіт і вийшов з хати та хотів сісти в автомобіль. Але побачивши, що його автомобіль стоїть на дорозі в ямі, він звернувся до фармера:

— Ви-ж казали, що витягнете автомобіль?

— І витягну.

— Тож тягніть...

— А ви пан?

— Та-ж бачите.

— То платіть.

Чи був того дня Дурисвіт в Рич-Перадайс — не знаю.

Грицик.